

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **A. P. K.**, zastoupeného Mgr. Eduardem Benešem, advokátem se sídlem v Praze 9, Na Rozcestí 6/1434, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. prosince 2008, č. j. 11 Ca 326/2007 – 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- IV. Zástupci stěžovatele Mgr. Eduardu Benešovi **se určuje** na odměně za zastupování částka 2400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra České republiky (dále jen „žalovaný“) ze dne 5. 11. 2007 č. j. OAM-45-875/2006 byla žalobci uložena povinnost uhradit náklady spojené s jeho správním vyhoštěním v částce 26 136 Kč, a to do 15. dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Městského soudu v Praze žalobou. Rozsudkem městského soudu ze dne 22. prosince 2008, č. j. 11 Ca 326/2007 - 28 byla žaloba zamítnuta.

Městský soud v odůvodnění rozsudku, po krátké rekapitulaci předcházejícího řízení a obsáhlé citaci právních předpisů, k žalobě uvedl, že rozhodnutí žalovaného nelze považovat za nezákonné jen proto, že žalobce nedisponuje finančními prostředky nutnými byť i k částečné úhradě nákladů spojených se vyhoštěním. Dále konstatoval, že žalobce sám nerespektoval své právní povinnosti a byl proto zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění; tento postup tak nelze klást za vinu správním orgánům. Námitky žalobce směřující vůči rozhodnutí o správním vyhoštění jsou v tomto řízení nepatřičné, neboť v případě rozhodování o správním vyhoštění se jedná o zcela odlišné správní řízení. Žalobce měl možnost proti rozhodnutí v tomto řízení brojit právními prostředky tomuto řízení příslušejícími. Odůvodnění napadeného rozhodnutí městský soud sice označil za kusé, nicméně z něj lze dovodit, že povinnost žalobce uhradit náklady spojené s vyhoštěním není vázáno na jejich účelnost, efektivitu či smysluplnost, neboť se jedná o zajištění základních životních potřeb cizince (ubytování, strava apod.). Rozhodné není ani to, zda je rozhodnutí o správním vyhoštění vykonatelné či nikoli.

Proti tomuto rozsudku brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností odkazující na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel uvedl, že již v průběhu řízení namítal, že správní orgán (žalovaný) rozhodl o náhradě nákladů vyhoštění v rozporu s právními předpisy. Náklady požadované po stěžovateli nelze považovat za související se správním vyhoštěním, neboť „*v určitou chvíli*“ ho nebylo možno vyhostit. Po stěžovateli lze požadovat pouze úhradu těch nákladů, který vznikly v souvislosti se správním vyhoštěním, a nikoli úhradu nákladů celého jeho pobytu v České republice. Tuto otázku Městský soud v Praze vůbec nezkoumal, ale zabýval se pouze tím, zda stěžovateli bylo uloženo správní vyhoštění.

Žalovaný naproti tomu ve svém vyjádření navrhl Nejvyššímu správnímu soudu zamítnutí kasační stížnosti pro její neoprávněnost. Současně s tím navrhl, aby zdejší soud zaujal sjednocující stanovisko k problematice placení nákladů správního vyhoštění, neboť v rámci Městského soudu v Praze jsou vydávány v dané věci rozporné rozsudky.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle stěžovatele se měl městský soud dopustit právního pochybení v zodpovězení otázky, zda požadované náklady jsou spojené se správním vyhoštěním stěžovatele, přestože ho *v určitý okamžik* nebylo možné vyhostit. Po stěžovateli lze, dle jeho názoru, požadovat pouze takové náklady, které byly vynaloženy v souvislosti se správním vyhoštěním, a nikoli náklady celého jeho pobytu v České republice. Městský soud však vycházel jen z toho, že se v daném případě jedná o náklady spojené se správním vyhoštěním a zajištěním

stěžovatele bylo realizováno jako logický následek rozhodnutí o správním vyhoštění při splnění podmínek odůvodňujících tento postup.

Nejvyšší správní soud považuje za nutné zdůraznit, že předmětem přezkumu je v dané věci pouze rozhodnutí žalovaného o úhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním stěžovatele, a nikoli rozhodnutí o uložení správního vyhoštění. Jak ostatně městský soud i žalovaný správně uvádějí, jedná se o zcela jiné řízení, a proti jeho výsledku mohl stěžovatel brojit příslušnými právními prostředky, které mu právní řád České republiky přiznává. V tomto bodě tedy nelze než závěry žalovaného i městského soudu plně aprobovat.

Institut úhrady nákladů spojených se správním vyhoštěním je upraven v ustanovení § 123 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Toto ustanovení zákona jednak podává výčet a pořadí osob, které jsou povinny náklady spojené se správním vyhoštěním uhradit (odst. 1 až 5), jednak specifikuje, o které náklady se jedná. Dle ust. § 123 odst. 6 tohoto zákona se do nákladů spojených se správním vyhoštěním zahrnují *náklady na ubytování a stravování, přepravní náklady a ostatní nutné peněžní náklady*. Samotná kompetence žalovaného rozhodovat o nákladech správního vyhoštění cizince je upravena v § 123 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, ve spojení s § 165 písm. e) tohoto zákona.

V daném případě není sporu o tom, že pravomocným správním rozhodnutím bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění, ani o tom, že stěžovatel byl v této souvislosti umístěn v zařízení pro zajištění cizinců. Nejvyšší správní soud nad rámec shora uvedeného uvádí, že sám stěžovatel v rámci řízení vedeného před městským soudem uvedl, že nemá žádné finanční prostředky; jídlo a základní hygienické potřeby jsou mu poskytovány v zařízení pro zajištění cizinců, kam byl umístěn. To ostatně potvrzují i vyúčtování a výkazy nedoplatků vyhotovené detenčními zařízeními (sub čl. 1 až 4 správního spisu). Náklady vzniklé zajištěním stěžovatele v zachytném zařízení pro cizince byly tedy vynaloženy na uspokojení základních potřeb stěžovatele (ubytování, stravování). Účelnost či smysluplnost vynaložení těchto nákladů na zajištění základních životních potřeb zajištěné osoby je dána přímo jejich charakterem a osobou adresáta poskytovaných služeb. Skutečnost, že následně nemohlo být rozhodnutí o správním vyhoštění vykonáno, tj. stěžovateli nemohl být ukončen pobyt na území České republiky, nemůže mít vliv na rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním. V daném případě není podstatné, zda situace, kdy nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vykonat, nastala v důsledku jednání stěžovatele (ať už tím, že využil zákonem dané možnosti a požádal o mezinárodní ochranu, nebo tím, že nerespektoval právní řád České republiky) nebo v důsledku jiných okolností nezávislých na jeho jednání. Policie je oprávněna při splnění podmínek § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců cizince bez dalšího zajistit, a to nezávisle na jeho vůli (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 2 As 22/2006 - 135, dostupný na www.nssoud.cz).

Další právní aspekty postupu žalovaného (potažmo městského soudu) kasační stížností nezpochybňuje a Nejvyšší správní soud se jimi proto (v intencích výše zmiňované dispoziční zásady) nezabýval.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu, než za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s., ji rozsudkem zamítnout.

Pokud jde o návrh žalovaného na postup dle § 19 s. ř. s. (zaujetí stanoviska k divergentní judikatuře ve věcech rozhodování o nákladech správního vyhoštění), Nejvyšší správní soud jej neakceptoval. Důvodem je nejen existující souladná judikatura zdejšího soudu k otázce rozsahu postižitelných finančních prostředků zajištěného cizince (např. rozsudky ze dne 22. 7. 2009, č. j. 3 As 7/2009 - 49, a ze dne 21. 5. 2009, č. j. 1 As 36/2009 - 88, dostupné z www.nssoud.cz), ale zejména absence stížních námitek mířících k výkladově sporným částem § 123 zákona o pobytu cizinců.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu právo na náhradu nákladu řízení nepřiznává.

Stěžovateli byl pro řízení před Městským soudem v Praze ustanoven usnesením ze dne 3. 2. 2009 č. j. 11 Ca 326/2007 - 43 opatrovníkem advokát Mgr. Eduard Beneš. Následně pro řízení o kasační stížnosti byl jmenovaný soudem ustanoven právním zástupcem stěžovatele. Dle obsahu spisu vyhotovil, ještě v postavení opatrovníka, kasační stížnost; žádné jiné úkony právní služby nebyly doloženy. Nejvyšší správní soud odměnu Mgr. Eduarda Beneše za této situace neurčil dle ustanovení § 7 bodu 1. vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů [ve spojení s ustanovením § 9 odst. 5 a ustanovením § 11 odst. 1 písm. d) této vyhlášky] částkou 300 Kč, tedy jako odměnu ustanoveného opatrovníka. Vycházel naopak z toho, že je-li opatrovníkem a následně ustanoveným advokátem totožná osoba, bylo by nezdůvodnitelným formalizmem činit při rozhodování o odměně za zastupování rozdíly v dvojím (byť časově se nepřekrývajícím) postavení tohoto zástupce. Opačný výklad by mohl vést k absurdním a tedy nechtěným praktickým důsledkům, kdy by zástupce, poté co by byl ustanoven *právním* zástupcem, pouze formálně zopakoval dříve učiněný úkon (zde podání kasační stížnosti) jen proto, aby mu mohla být přiznána odměna za úkon právní služby, který ve prospěch zastoupeného skutečně učinil. Nejvyšší správní soud proto přiznal Mgr. Eduardu Benešovi odměnu za jeden úkon právní služby dle § 11 písm. d) advokátního tarifu ve výši 2100 Kč a dále náhradu jeho hotových výdajů ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, celkem tedy 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. října 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu